

Obsah

Úvod	17
Seznam zkratek	18
I Přehled právních předpisů pro vedení personální agendy	19
1. Obecné	19
2. Zaměstnanost	20
3. Pracovnílékařské služby	20
4. Osobní údaje	21
5. Kontrolní činnost	21
6. Územní samospráva	21
II Povinnosti zaměstnavatele dle předpisů o zaměstnanosti	23
1. Právní úprava	24
2. Obecně	24
3. Výběr zaměstnanců	25
3.1 Právo zaměstnavatele	25
3.2 Nabídky zaměstnání	26
3.3 Rovné zacházení a zákaz diskriminace	26
3.4 Kontrola a postihy	29
4. Volná pracovní místa	30
4.1 Oznamování Úřadu práce	30
4.2 Způsob oznamování	32
4.3 Volné pracovní místo a jeho charakteristika	32
4.4 Kdy jde a kdy nejde o volné pracovní místo	34
4.5 Kontrola a postihy	34
5. Agenturní zaměstnávání	35
5.1 Pojem „agenturní zaměstnávání“	35
5.2 Předpoklady a podmínky	36
5.3 Doporučení a povinnosti	38
5.4 Kontrola a postihy	39
6. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením	40
6.1 Vymezení osob se zdravotním postižením	40
6.2 Práva a povinnosti zaměstnavatelů	41
6.3 Plnění povinného podílu	42
6.4 Odvod do státního rozpočtu	44
6.5 Ohlašovací povinnost	46
6.6 Kontrola a postihy	46
7. Zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí	47
7.1 Pojem „cizinec“	47

7.2	Povolovací princip	47
7.3	Zaměstnanecká karta	50
7.4	Modrá karta	52
7.5	Povolání k zaměstnání	53
7.7	Povinnost nahlásit volné pracovní místo	54
7.7	Informační povinnost	54
7.8	Povinnost vést evidence	56
7.9	Kontrola a postihy	56
8.	Výkon činnosti dítěte	57
8.1	Co je činnost dítěte	57
8.2	Povolovací princip	58
8.3	Kontrola a postihy	59
III	Osobní údaje v personální agendě	61
	Otázky	61
1.	Právní úprava	62
2.	Obecně	62
2.1	Pojem	62
2.2	Shromažďování a zpracování osobních údajů	63
2.3	Souhlas subjektu údajů	64
2.4	Citlivé osobní údaje	66
2.5	Ochrana osobních údajů	67
3.	Údaje v pracovněprávních vztazích	70
3.1	Zákaz diskriminace	70
3.2	Údaje při výběru zaměstnanců	72
3.3	Informace o zaměstnancích	73
4.	Rodné číslo	75
4.1	Obecně	75
4.2	Kdy lze využít rodného čísla	75
5.	Osobní dotazník	76
5.1	Obecně	76
5.2	Obsah osobního dotazníku	76
6.	Osobní spis zaměstnance	78
6.1	Obecně	78
6.2	Obsah osobního spisu	79
6.3	Před vznikem a při vzniku pracovního poměru	79
6.4	Za trvání pracovního poměru	81
6.5	Při skončení pracovního poměru	82
6.6	Nahlížení do osobního spisu	83
7.	Archivace dokladů	85
7.1	Obecně	85
7.2	Dokumenty stanovené právním předpisem	85
7.3	Pro účely stanovené právním předpisem	87
7.4	Dokumenty k ochraně práv zaměstnavatele	89
7.5	Ze zákona o archivnictví a spisové službě	89

8.	Kontrola a postihy	90
8.1	Kdo kontroluje	90
8.2	Skutkové podstaty a výše pokut	90
IV	Základní pracovněprávní vztahy a rozdíly mezi nimi	92
	Otázky	92
1.	Právní úprava	93
2.	Obecně	93
2.1	Závislá práce	93
2.2	Vymezení základních pracovněprávních vztahů	96
3.	Zákoník práce a nelegální práce	96
3.1	Závislá práce a nelegální práce	96
3.2	Kontrola a postihy	97
4.1	Obecně	98
4.2	Podmínky	98
4.3	Povinnost přidělovat práci	99
4.4	Práva (nároky) zaměstnanců	100
4.5	Odměňování	101
5.	Rozdíly mezi dohodami	103
5.1	Obecně	103
5.2	Rozsah práce	104
5.3	Obsahové náležitosti	107
5.4	Způsoby zrušení	107
5.5	Forma	108
5.6	Kontrola a postihy	109
V	Vznik pracovního poměru	110
	Otázky	110
1.	Právní úprava	111
2.	Způsoby vzniku pracovního poměru	111
2.1	Výčet	111
2.2	Více pracovních poměrů	111
2.3	Souběžná činnost	112
2.4	Konkurenční činnost a předchozí souhlas zaměstnavatele 114	
3.	Povinnosti před vznikem pracovního poměru	117
3.1	Povinnost seznámení s podmínkami	117
3.2	Vstupní lékařská prohlídka	117
4.	Den vzniku pracovního poměru	121
4.1	Kdy vzniká pracovní poměr	121
4.2	Odstoupení od pracovní smlouvy	121
5.	Pracovní smlouva	122
5.1	Forma	122
5.2	Obsah	123
5.3	Druh a místo (místa) výkonu práce	124

5.4	Den nástupu do práce	126
5.5	Zkušební doba	127
5.6	Doba trvání pracovního poměru	133
5.6.1	Základní pravidla	134
5.6.2	Vztah předchozí a stávající právní úpravy . . .	136
5.6.3	Výjimky	137
5.6.4	Zákonná fikce	141
5.7	Kratší pracovní doba	142
5.8	Výše mzdy nebo platu	143
5.9	Pravidelné pracoviště	145
5.10	Konkurenční doložka	147
6.	Jmenování	151
6.1	Kdy jmenovat na pracovní místo (do funkce)	151
6.1.1	Jmenování podle zvláštních právních předpisů	151
6.1.2	Jmenování podle zákoníku práce	153
6.2	Jak u zaměstnavatelů podnikatelské sféry	155
6.3	Odvolání z vedoucího místa (vzdání se tohoto místa)	156
6.4	Forma a obsah odvolání z vedoucího místa (vzdání se tohoto místa)	157
6.5	Postup po odvolání z vedoucího místa (vzdání se tohoto místa)	158
7.	Informace o právech a povinnostech	162
7.1	Obecně	162
7.2	Obsah informace	162
7.3	Informace při vyslání do ciziny	163
7.4	Informace při nástupu do práce	163
8.	Kontrola a postihy	164
8.1	Kdo kontroluje	164
8.2	Skutkové podstaty a výše pokut	164
VI	Změny pracovního poměru	165
	Otázky	165
1.	Právní úprava	166
2.	Případy změn pracovního poměru	166
2.1	Obecně	166
3.	Převedení na jinou práci	169
3.1	Obecně	169
3.2	Povinnost převedení	169
3.3	Možnost převedení	172
3.4	Podmínky převedení	173
3.5	Mimořádná a živelní událost, jiná hrozící nehoda . . .	174
3.6	Prostoj a nepříznivé povětrnostní vlivy	175
3.7	Projednání	175
3.8	Doplatek do průměrného výdělku	176

3.9	Doplatek do průměrného výdělku a stávka	177
4.	Dočasné přidělení	178
4.1	Obecně	178
4.2	Podmínky a předpoklady	178
4.3	Skončení dočasného přidělení	181
4.4	Cestovní náhrady	181
5.	Pracovní cesta	181
5.1	Dohoda o vyslání na pracovní cestu	181
5.2	Omezení	182
5.3	Cestovní náhrady	183
6.	Přeložení	183
6.1	Podmínky přeložení	183
6.2	Zařazení na původní místo	183
6.3	Cestovní náhrady	183
7.	Kontrola a postihy	184
7.1	Kdo kontroluje	184
7.2	Skutkové podstaty a výše pokut	184
VII	Skončení pracovního poměru	185
	Otázky	185
1.	Právní úprava	186
2.	Způsoby skončení pracovního poměru	186
2.1	Výčet	186
2.2	Rozvázání pracovního poměru	186
3.	Smrt zaměstnance (zaměstnavatele)	187
3.1	Smrt zaměstnance	187
3.2	Peněžité práva po smrti zaměstnance	187
3.3	Smrt zaměstnavatele	189
3.4	Kdo vydává potvrzení o zaměstnání	190
4.	Cizinci a osoby bez státní příslušnosti	190
4.1	Definice cizince	190
4.2	Když pracovní poměr neskončí jinak	191
4.3	Zrušení povolení k pobytu	191
4.4	Trest vyhoštění	191
4.5	Povolení k zaměstnání, zaměstnanecká karta a modrá karta	192
5.	Uplynutí doby	193
5.1	Obecně	193
5.2	Změna doby trvání pracovního poměru ze zákona	194
5.3	Pojem „vědomí zaměstnavatele“	195
5.4	Projev nesouhlasu	195
5.5	Vědomí nejbližší nadřízeného zaměstnance	195
6.	Dohoda	197
6.1	Dvě strany	197
6.2	Forma dohody	199

6.3	Důvody k uzavření dohody	199
6.4	Den skončení pracovního poměru	201
7.	Výpověď	202
7.1	Kdo a kdy může dát výpověď	202
7.2	Forma a doručení	202
7.3	Skutkové vymezení důvodu	203
7.4	Den skončení a výpovědní doba	204
7.5	Důvody k výpovědi zaměstnavatele	205
7.6	Hromadné propouštění	206
7.7	Zákaz výpovědi	209
7.8	Rušení zaměstnavatele	214
7.9	Přemísťování zaměstnavatele	216
7.10	Nadbytečnost zaměstnance	217
7.11	Pracovní úraz, nemoc z povolání nebo ohrožení touto nemocí, expozice	221
7.12	Dlouhodobá ztráta zdravotní způsobilosti zaměstnance	222
7.13	Předpoklady a požadavky	223
7.14	Porušení povinnosti	229
7.15	Porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce	237
7.16	Lhůty	238
7.17	Povinnosti ve vztahu k odborům	239
8.	Okamžité zrušení	241
8.1	Kdo a kdy může okamžitě zrušit	241
8.2	Forma	242
8.3	Skutkové vymezení důvodu	242
8.4	Den okamžitého zrušení	243
8.5	Lhůty	243
8.6	Důvody k okamžitému zrušení	245
8.7	Trestný čin zaměstnance	246
8.8	Porušení povinnosti zvláště hrubým způsobem	248
8.9	Vážné ohrožení zdraví zaměstnance	250
8.10	Dlužná mzda, plat nebo jejich náhrada	251
8.11	Právo zaměstnance na náhradu mzdy (platu)	255
8.12	Povinnosti ve vztahu k odborům	255
9.	Zrušení ve zkušební době	256
9.1	Předpoklady	256
9.2	Kdo a kdy může zrušit	257
9.3	Omezení zaměstnavatele	258
9.4	Forma	260
9.5	Den zrušení pracovního poměru	260
10.	Neplatnost rozvázání pracovního poměru	261
10.1	Neplatnost právních jednání obecně	261
10.2	Způsob uplatnění a lhůta	262

10.3	Neplatnost rozvázání ze strany zaměstnavatele	263
10.4	Moderační právo soudu	266
10.5	Neplatnost rozvázání ze strany zaměstnance	267
11.	Kontrola a postihy	268
11.1	Kdo kontroluje	268
11.2	Skutkové podstaty a výše pokut	268
VIII	Povinnosti zaměstnavatele spojené se skončením pracovního poměru	269
	Otázky	269
1.	Právní úprava	270
2.	Obecně	270
2.1	Výčet	270
2.2	Nevyčerpaná dovolená	270
2.3	Výplata splatné mzdy (platu)	271
2.4	Pracovní volno	271
3.	Potvrzení o zaměstnání	272
3.1	Kdy a komu se potvrzení vydává	272
3.2	Obsah potvrzení	273
3.3	Potvrzení pro Úřad práce	277
3.4	Nesouhlas zaměstnance s obsahem	280
4.	Pracovní posudek	280
4.1	Pojem a obsah	280
4.2	Kdy se posudek vydává	281
4.3	Nesouhlas zaměstnance s obsahem	282
5.	Odstupné	283
5.1	Účel a rozdělení	283
5.2	Odstupné ze zákona	284
5.3	Výše odstupného ze zákona	286
5.4	Výplata odstupného a jeho kompenzace	289
5.5	Vrácení odstupného	290
5.6	Další odstupné pro úředníky	293
5.7	Odstupné a odvolání z vedoucího pracovního místa	294
6.	Doručování písemností	294
6.1	Obecně	294
6.2	Do vlastních rukou	295
6.3	Způsoby doručení	295
6.4	Osobní doručení	296
6.5	Doručení elektronickou cestou	296
6.6	Doručení poštou	297
6.6.1	Poštovní adresa	298
6.6.2	Volba poštovní služby	298
6.6.3	Dodání do vlastních rukou	299
6.6.4	Zaměstnanec písemnost převezme	300

6.6.5	Zaměstnanec převzetí písemnosti odmítl nebo jinak znemožnil její doručení	301
6.6.6	Uložení poštovní zásilky.	302
6.6.7	Úložní lhůta	302
7.	Kontrola a postihy.	304
7.1	Kdo kontroluje	304
7.2	Skutkové podstaty a výše pokut	304
IX	Pracovní doba a doba odpočinku	305
	Otázky	305
1.	Právní úprava	306
2.	Obecně.	306
2.1	Základní pojmy	306
2.2	Odchytky pro zaměstnance v dopravě.	307
2.3	Odchytky pro členy hasičské jednotky podniku.	308
2.4	Pracovní doba.	309
2.5	Doba odpočinku.	310
2.6	Směna	310
2.7	Pracovní režimy	310
2.8	Týden.	311
2.9	Povinnost projednání s odborovou organizací	312
3.	Stanovená týdenní pracovní doba	312
3.1	Pojem	312
3.2	Délka	312
3.3	Zkrácení bez snížení mzdy.	315
3.4	Kratší pracovní doba.	315
3.5	Žádost zaměstnance o vhodnou úpravu pracovní doby	316
4.	Rozvržení pracovní doby.	319
4.1	Základní zásady	319
4.2	Maximální délka směny	320
4.3	Rozvrh pracovní doby.	321
4.4	Pružné rozvržení pracovní doby	323
5.	Konto pracovní doby	327
5.1	Pojem a podmínky	327
5.2	Vyrovňovací období.	328
5.3	Účty při kontu pracovní doby	329
5.3.1	Účet pracovní doby	329
5.3.2	Účet mzdy.	329
5.3.3	Výše stálé mzdy	330
5.4	Vyrovnění	332
6.	Přestávka v práci a bezpečnostní přestávka.	332
6.1	Přestávka v práci na jídlo a oddech	332
6.2	Přiměřená doba na oddech a jídlo.	335
6.3	Bezpečnostní přestávka.	336

6.4	Souběh přestávek	337
6.5	Přestávka ke kojení	337
7.	Doba odpočinku	338
7.1	Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami	338
7.2	Nepřetržitý odpočinek v týdnu	340
7.3	Dny pracovního klidu	341
7.4	Den pracovního klidu u zaměstnanců v nočních směnách	342
7.5	Svátky	343
8.	Pracovní pohotovost	345
8.1	Pojem	345
8.2	Předpoklady	346
8.3	Odměna za pracovní pohotovost	346
9.	Práce přesčas	347
9.1	Pojem	347
9.2	Podmínky pro nařízení práce přesčas	348
9.3	Limity práce přesčas	349
9.4	Práce přesčas při pružném rozvržení pracovní doby	350
9.5	Práce přesčas při kontu pracovní doby	350
9.6	Omezení práce přesčas ve vztahu k některým zaměstnancům	350
9.7	Zákaz práce přesčas	351
10.	Noční práce	351
10.1	Pojem	351
10.2	Zaměstnanec pracující v noci	351
10.3	Omezení noční práce ve vztahu k některým zaměstnancům	354
10.4	Zákaz noční práce	354
11.	Evidence (nejen) pracovní doby	354
11.1	Obsah	354
11.2	Význam evidence	355
11.3	Forma vedení evidence	356
11.4	Specifika v dopravě	357
12.	Kontrola a postihy	358
12.1	Kdo kontroluje	358
12.2	Skutkové podstaty a výše pokut	358
X	Překážky v práci	361
	Otázky	361
1.	Právní úprava	362
2.	Obecně	362
2.1	Pojem a rozdělení	362
2.2	Specifika pro některé případy	363
3.	Překážky v práci na straně zaměstnavatele	364
3.1	Vymezení	364

3.2	Prostoj	365
3.3	Nepříznivé povětrnostní vlivy a živelní událost.	365
3.4	Jiné překážky	366
3.5	Částečná nezaměstnanost.	367
4.	Překážky v práci na straně zaměstnance.	369
4.1	Vymezení.	369
4.2	Společná pravidla	370
4.3	Důležité osobní překážky v práci	371
4.3.1	Dočasná pracovní neschopnost a karanténa	372
4.3.1.1	Náhrada v období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti a karantény	373
4.3.1.2	Výše náhrady a její výpočet.	377
4.3.1.3	Kontrola dodržování režimu dočasně práce neschopného zaměstnance	380
4.3.2	Mateřská dovolená.	382
4.3.3	Rodičovská dovolená	384
4.3.4	Ošetřování dítěte nebo jiného člena domácnosti	387
4.3.5	Péče o dítě	387
4.3.6	Jiné důležité osobní překážky v práci.	388
4.4	Překážky v práci z důvodu obecného zájmu.	396
4.4.1	Výkon veřejné funkce	397
4.4.2	Výkon občanské povinnosti	398
4.4.3	Jiné úkony v obecném zájmu.	398
4.4.4	Branná povinnost.	403
4.4.5	Školení, jiná forma přípravy nebo studium.	403
5.	Kontrola a postihy.	407
5.1	Kdo kontroluje	407
5.2	Skutkové podstaty a výše pokut	407
XI	Dovolená	408
	Otázky	408
1.	Právní úprava	409
2.	Obecně.	409
2.1	Právo na dovolenou.	409
2.2	Druhy dovolené	410
3.	Dovolená za kalendářní rok	411
3.1	Podmínky	411
3.2	Kdy jde a kdy nejde o výkon práce pro účely dovolené	413
3.3	Délka	415
3.4	Změna rozvržení pracovní doby	418
3.5	Právo na poměrnou část dovolené za kalendářní rok	419

3.6	Zaokrouhlování poměrné části dovolené	420
4.	Dovolená za odpracované dny	421
4.1	Podmínky	421
4.2	Délka	421
5.	Dodatková dovolená	422
5.1	Podmínky	422
5.2	Délka	422
6.	Čerpání dovolené	425
6.1	Základní pravidla	425
6.2	Povinnosti zaměstnavatele	426
6.3	Možnosti zaměstnavatele	431
6.4	Co zaměstnavatel nesmí	432
6.5	Přerušování dovolené	433
7.	Krácení dovolené	436
7.1	Pojem	436
7.2	Pravidla pro krácení dovolené	436
7.3	Důvody krácení dovolené	437
7.4	Rozsah krácení dovolené	438
8.	Náhrada za dovolenou	440
8.1	Obecně	440
8.2	Nevyčerpaná dovolená	441
8.3	Vrácení náhrady za dovolenou	442
9.	Kontrola a postihy	443
9.1	Kdo kontroluje	443
9.2	Skutkové podstaty a výše pokut	443
XII	Kontrolní činnost v oblasti dodržování	
	pracovněprávních předpisů	445
	Otázky	445
1.	Právní úprava	446
2.	Orgány kontroly	446
2.1	Obecně	446
2.2	Orgány inspekce práce	446
2.2.1	Státní úřad inspekce práce	447
2.2.2	Oblastní inspektoráty práce	447
3.	Předmět kontroly	448
3.1	Obecně	448
3.2	Obecné vymezení působnosti	449
3.3	Kolektivní smlouvy a vnitřní předpisy	449
3.4	Případy stanovené zvláštním právním předpisem	450
3.5	Spolupráce s celními úřady	451
4.	Kontrolované osoby	452
4.1	Obecně	452
4.2	Pozitivní vymezení	452
4.3	Negativní vymezení	453

4.4	Podle předpisů o zaměstnanosti	454
4.5	Místní příslušnost	454
5.	Práva a povinnosti při kontrole	455
5.1	Obecně	455
5.2	Práva	455
5.3	Povinnosti	459
5.4	Zahájení kontroly	460
5.5	Součinnost kontrolované osoby	461
5.6	Protokol o kontrole	462
6.	Obrana proti výsledkům kontroly	464
6.1	Obecně	464
6.2	Forma a důvod	464
6.3	Lhůta	464
6.4	Výsledek námitkového řízení	465
7.	Postih za nesoučinnost	466
7.1	Obecně	466
7.2	Subjekt	468
7.3	Výše pokuty	468
7.4	Lhůta k uložení	468
8.	Sankce za porušení	469
8.1	Obecně	469
8.2	Přestupky a správní delikty	469
8.3	Zákon o inspekci práce	470
8.4	Zákon o zaměstnanosti	470
8.5	Sankce a jejich výše	472
8.6	Doporučení pro zaměstnavatele	476
9.	Informační a poradenská činnost	477
9.1	Obecně	477
9.2	Orgány inspekce práce	477
9.3	Úřad práce	477
10.	Kontrolní činnost v roce 2015	477